

אפיק ושות' אפיק מלפאסי

אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

גיליון 09, 28 נובמבר, 2008

הגיליון המקצועי הדו שבועי של אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
דניאל פריש 3 תל אביב, קומה 25, טלפון 03-609.3.609 פקס 03-609.5.609

תוכן עניינים

1. הזמנה להרצאה בנושא נגזרים פיננסיים

במסגרת הקורס בנושא ניירות ערך, המועבר זו השנה השניה על ידי עורך דין שלומי תורג'מן במכללת שערי משפט, תתקיים ביום שלישי 9.12.2008 בצהריים הרצאת אורח של עו"ד דורון אפיק בנושא "מבוא לנגזרים פיננסיים". ההרצאה תתמקד במושגי יסוד בנגזרות, סוגי הנגזרות (בבורסה/מעבר לדלפק), השימושים בנגזרות והסיכונים.

משרדנו מתמחה, בין היתר, בתחום הנגזרות הפיננסיים ואף מייצג גורמים בנקאיים בתחום זה. הואיל ומספר המקומות מוגבל, כל המעוניין להשתתף מתבקש ליצור קשר עם משרדנו (ניתן גם למייל זה) על מנת לתאם זאת מראש.

2. מאמר בנושא קיפוח המיעוט בחברה

מצ"ב מאמר בנושא קיפוח המיעוט בחברה אשר נכתב על ידי אוהד צומעי ממשרדנו, המתמחה במשפט אזרחי, ניירות ערך וחברות.

אחד התחומים המרכזיים בהם עוסק משרדנו הינו מאבקי שליטה וסכסוכים בין בעלי מניות בחברה ועו"ד שלומי תורג'מן, שותף בכיר במשרדנו, אף מעביר קורס בתחום זה במכללת שערי משפט.

3. כנס דקל-יפעת בנצרת בנושא מכרזים

עו"ד רנה לפידות, מומחית בתחום המכרזים וראש המחלקה המנהלית של משרדנו, הרצתה במסגרת כנס דקל-יפעת בנושא מכרזים אשר התקיים השבוע במלון גולדן קראון בנצרת בהשתתפות קהל רב. כמי שתפקדה עד לפני כשנה כמנכ"ל המועצה האזורית חבל מודיעין ומלווה גם כיום, במסגרת המשרד, ועדות מכרזים רבות, לעורך דין לפידות ניסיון עתיר בתחום וההרצאה עסקה בנושא חובת השימוע וההנמקה של ועדת המכרזים והתמקדה, בין היתר, בחשיבות העמידה בתנאי הסף והאופן בו בוחנת ועדת המכרזים את קיומם של תנאים אלה.

4. החלטות שיפוטיות מהתקופה האחרונה

א. עיכוב ביצוע פסק דין בענייני מס (בש"א ב"ש בילק טקסטיל נ' בית המכס אשדוד)

בדיני המס קיימים סעיפים רבים המעניקים עיכוב ביצוע אוטומטי עם הגשת ערעור אולם ישנם גם כאלו אשר אין כלולה בהם הוראה דומה ומותרים בכך את המערער נתון למבחני (ולחסדי) הדין הכללי אשר במיוחד בדיני המס מקשה על הוכחת המבחנים האמורים. על כן, חשוב בטרם נקיטת הליך ערעור כלשהו לקחת בחשבון גם את סיכוי עיכוב הביצוע במסגרת הערכת הסיכויים הכללית של הערעור. במקרה זה נסב הערעור על החלטת אגף המע"מ להפעיל הליכי גביה ועיקול מצד ג' לפי סעיף 106 לחוק המע"מ, השותק לעניין עיכוב הביצוע האוטומטי.

בית המשפט המחוזי קבע, כי מקום שדבר חיקוק שותק לעניין עיכוב אוטומטי של ביצוע החלטה נשוא הערעור, יש לפרש שתיקה זו כקובעת הסדר שלילי ובמקרה זה יחולו המבחנים הרגילים לקבלת הסעד של עיכוב ביצוע, קרי הוכחת סיכויי גבוהים לקבלת הערעור והוכחה כי אם תבוצע החלטה לא ניתן יהיה להשיב את הגלגל לאחור במידה ויתקבל הערעור.

חשוב בענייני מיסוי להיות מלווים באופן קבוע בעורך דין המתמחה בתחום. עו"ד אייל רעני, עו"ד בכיר במשרדנו המתמחה בדיני המסים, הינו בעל ניסיון רב בתחום ועבד שנתיים במכון למיסים.

ב. מכרזים – אי בהירות תנאי מכרז (עעם 4753/07 חן המקום בע"מ נ' המועצה האזורית חבל מודיעין)

בית המשפט לעניינים מנהליים קיבל את טענת העותר כי קיימת אי בהירות בדרישות המכרז, אולם קבע כי ועדת המכרזים נקטה אמת מידה שווה לכל המציעים ולכן לא נפגעו דיני המכרזים ואין לבטל המכרז. בית המשפט העליון דחה את הערעור כאשר כב' השופט ג'ובראן הדגיש כי "כלל, הלכה היא כי התערבות בהליכי מכרז ובהחלטותיהן של ועדות מכרזים תיעשה תוך נקיטת זהירות רבה ורק כאשר הוכח שנפלו בו פגמים היורדים לשורשו של עניין". עוד, המערערת לא חלקה בזמן אמת על האופן בו בחנה ועדת המכרזים את העמידה בתנאיו של המכרז ועל כן אין מקום לאפשר לה בשלב זה להעלות טענות על כך.

פסיקה זו מדגישה שוב את החשיבות של ליווי משפטי לניגשים למכרז, באשר אי נקיטת פעולות נדרשות במועד עשוי להשפיע על היכולת לתקוף מאוחר יותר את החלטות ועדת המכרזים. המחלקה המנהלית של משרדנו, המנוהלת על ידי עו"ד רנה לפידות, בעלת 17 שנות ניסיון בתחום (ואשר שימשה עד לפני כשנה כמנכ"ל המועצה האזורית חבל מודיעין וכיום משרדנו מלווה מועצה אזורית זו), מתמחה בין היתר בתחום המכרזים ובתחום המוניציפאלי (בין באשר מדובר בייעוץ לרשויות ובין בייעוץ כנגד רשויות).

בברכת סוף שבוע נעים.

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות' מופצת אחת לשבועיים לקהל של קרוב ל-1,500 איש וכוללת פרסומים מקצועיים לקהל הרחב בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. על מנת להצטרף לרשימת התפוצה יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא צרפו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר מייל זה לכל אדם ובלבד שלא נעשה בו כל שינוי. אין האמור במייל זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

מה בגליון?

בלעדי 7

כללית 9

קיפוח המיעוט בחברה

אחד מתחומי המומחיות המרכזיים של משרדנו הינו סכסוכים בין בעלי מניות בחברה. לרשות בעלי מניות מיעוט (אך החל משנת 2000, לא רק להם) אשר זכויותיהם נפגעו, עומד סעד למקרה של קיפוח. מקורו של הסעד בחוק החברות האנגלי משנת 1948, ולראשונה אומץ בישראל בשנת 1980. כיום הסעד בצורת סעיף 191 (א) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 הקובע את זכותו של בעל מניות בחברה אשר קופח: **"התנהל עניין מענייניה של חברה בדרך שיש בה משום קיפוח של בעלי המניות שלה... רשאי בית המשפט, לפי בקשת בעל מניה, לתת הוראות הנראות לו לשם הסרתו של הקיפוח או מניעתו..."**.

לרוב נעשה שימוש בסעיף על ידי בעל מניות מיעוט הטוען לפגיעה בזכויותיו על ידי המחזיקים ברוב בחברה. על המבקש סעד לפי הסעיף לעמוד בשלושה תנאים מצטברים אשר נקבעו בפסיקה: א. זכותו כבעל מניות קופחה. ב. הייתה לו ציפייה לגיטימית ו-ג. בעלי המניות האחרים פעלו בחוסר תום לב.

לעניין הציפייה הלגיטימית, בפרשת **דוידזון** דובר על ציפייה לגיטימית לניהול משותף של חברה שהיא מעיין שותפות. בפסק דין **אנג'ל**, אשר ניתן לאחרונה במחוז, המבקש טען כי קיים נוהג בין הצדדים לכהונת דירקטורים בחברה אשר על פיו יש לו ציפייה לגיטימית להתמנות לדירקטור בחברה. כבוד השופט שפירא חזר שם על ההלכה, כי החלטות החברה בהתאם לתקנונה הן המחייבות והן גוברות על כל טענה ל"נוהג" כזה או אחר. הואיל ובפס"ד **אנג'ל** הנוהג "התנגש" עם האמור בתקנון החברה- התקנון גבר על הנוהג.

לעניין חוסר תום הלב של בעלי המניות האחרים, בפרשת **שאשא** נתבקש בית המשפט על ידי המערערים, לצוות על מתן הטבה או סעד אחר, כדי להסיר את הקיפוח ועושק המיעוט, אשר יצרה לטענתם חלוקת זכויות ע"י החברה. בית המשפט העליון קבע כי "אין לראות בפעולה שנעשתה בתום לב לטובת החברה כעושק".

כאשר מבקשים סעד לפי הסעיף חשוב לזכור כי כלל יסוד בדיני החברות הוא כי החברה היא אישיות משפטית נפרדת הפועלת מכוח החוק, וניהולה הפנימי נתון בידי מנהליה ובעלי מניותיה. בתי המשפט כבר פסקו, כי **"אין בית המשפט מתערב בהחלטות אסיפה כללית של חברה ועל אחת כמה וכמה בהחלטות ההנהלה ושיקול-דעתה"** וכי **"בית המשפט לא יתערב בהחלטת המנהלים, ולא ימיר את שיקול דעתם בשיקול דעתו... ואף אם הוא משוכנע כי המנהלים טעו, בשקלם את אינטרס החברה"**.

יצוין, כי לצד הסעד למניעת קיפוח קיים סעד של תביעה נגזרת – תביעה של בעל מניות בשם החברה. חשוב לציין, כי במקרים שהנזק אשר נגרם לחברה קשור לנזק שנגרם לבעלי המניות ניתן לעתים לתבוע לפי סעיף הקיפוח גם כאשר הקיפוח הנוטען הוא של כלל בעלי המניות בחברה. עוד, לצד סעיף 191 המתואר מעלה קיים גם סעיף 192 הקובע את חובות בעלי המניות: **"בעל מניה ינהג... וכלפי בעלי המניות האחרים בתום לב ובדרך מקובלת..."**, ממנו ניתן להבין כי לעתים יכול ואף הרוב בחברה יכול לתבוע נזקיו מהמיעוט.

חשוב להדגיש, כי כל נושא הסכסוכים בין בעלי המניות בחברה הינו נושא מורכב הדורש חשיבה אסטרטגית וניסיון רב וחשוב לפנות לעורך דין המתמחה בתחום בטרם נקטת כל הליך או פעולה בתחום.

מאת: אוהד צומעי

* **הכותב עובד במשרד אפיק תורג'מן ומתמחה במשפט אזרחי, ניירות ערך וחברות.** אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.
* ניתן להפנות שאלות בתחום באמצעות פניה לטל' 03-5635061. השרות ניתן ללא תשלום ללקוחות יפעת מכרזים בלבד.

עורכת: אילת אלוני-כהן 03-5635069

מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה 03-5635073

מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138

פקס: 03-5635075